

Aan het kabinet, via het ministerie van Algemene Zaken
t.a.v. de minister-president, de heer drs. M. Rutte

Postbus 20001
2500 EA DEN HAAG

25 januari 2023

Onderwerp: nieuwe cao's primair en voortgezet onderwijs

Geachte heer Rutte,

De afgelopen jaren heeft de door leraren zelf uit onvrede over de traditionele bonden in 2009 opgerichte onderwijsvakbond voor primair en voortgezet onderwijs Leraren in Actie (LIA) voortdurend aandacht gevraagd voor het toenemende lerarentekort en de steeds grotere problemen in het primair en voortgezet onderwijs. Daarin zijn wij gesteund door de mede door ons georganiseerde stakingsacties in het primair en voortgezet onderwijs eind 2019 en begin 2020. Door de pandemie hebben deze acties toen geen vervolg gekregen.

De kwaliteit van het primair en voortgezet onderwijs staat nog steeds zwaar onder druk door de hoge werkdruk, achterblijvende salarissen en ontoereikende financiering van het onderwijs, waardoor we nog steeds geconfronteerd worden met een flink toenemend lerarentekort.

Wij zien dat veel personeel (jong en oud) de sector voortijdig verlaat, dat nieuw personeel lastig te vinden is en dat het lerarentekort de al bestaande werkdruk alleen maar meer verhoogt, met zeer negatief gevolg voor de kwaliteit van het onderwijs.

Voor de sector primair onderwijs is onlangs een stap gezet met het dichten van de loonkloof, maar het rechtzetten van dit onrecht is in onze ogen slechts een eerste stap geweest. Voor het primair en voortgezet onderwijs blijven de problemen namelijk onverminderd groot, het lerarentekort is immers slopend.

We vragen daarom in deze per aangetekende post verstuurd brief u en uw kabinet (in het bijzonder ook minister voor primair en voortgezet onderwijs Wiersma) om uw verantwoordelijkheid te nemen en fors in te grijpen, in het belang van leerlingen, ouders, leraren, onderwijs en het land.

Dit vraagt om structureel extra geld voor salarissen en werkdrukverlaging, maar ook om een ingreep vanuit de overheid in de onderhandelingen over de cao's voor het primair en het voortgezet onderwijs. Hierbij moet het ministerie van OC&W weer zelf de regie nemen, aangezien de onderhandelingen tussen bonden en sectorraden op een ongelijk speelveld - qua voorkennis over de mogelijkheden bijvoorbeeld - de sectorraden PO-raad en VO-raad als belangenbehartigers van de schoolbesturen een niet te billijken voorsprong geven.

Daardoor worden de bonden regelmatig gedwongen bij de cao-onderhandelingen te tekenen bij het kruisje, omdat anders ‘het geld niet meer beschikbaar komt’. Resultaat was keer op keer een halfbakken cao waarin de problemen niet werden aangepakt, die bovendien ook steeds veel te laat werd afgesloten, met alle negatieve gevolgen voor de dagelijkse uitvoeringspraktijk op scholen, omdat het nieuwe schooljaar er niet meer organisatorisch in kon worden meegenomen.

Dit is natuurlijk een ongewenste en belachelijk contraproductieve situatie, tenminste als we allemaal - en dat hopen we toch echt - bonden, sectorraden en overheid samen, echt iets willen doen aan de grote problemen in het onderwijs, te beginnen bij het lerarentekort.

Daarom vraagt onderwijsvakbond Leraren in Actie u om – samen met minister Wiersma en uw voltallige regering – ook ‘in actie’ te komen. Allereerst is het zaak dat Leraren in Actie ook een plek krijgt aan tafel bij de cao-onderhandelingen. Een frisse wind die meer dan 2000 leraren vertegenwoordigt kan een hoop belemmerend traditioneel stof van de hakken in het zand blazen.

Bovendien zijn onze eisen duidelijk en fors, en daarom een garantie voor (een begin aan) het eindelijk oplossen van de problemen in het onderwijs. Een garantie vooral ook, omdat Leraren in Actie niet zal schromen het personeel op te roepen tot actie en staking als we stuiten op onwil, tegenwerking en dichte oren.

We maken u er wat dat betreft op attent dat de onderwijsstaking van 6 november 2019 – en daardoor ook die van 30/31 januari 2020 - zonder ons niet door zou zijn gegaan (de traditionele bonden hadden immers al een overeenkomst met minister Slob getekend voor een eenmalig bedrag).

Daarom nu deze aangetekende brief aan u met de volgende vragen en eisen, ten bate van de leerlingen, het onderwijs, het land en de in het onderwijs werkzame mensen:

Zorg ervoor dat lerarenvakbond Leraren in Actie ook wordt uitgenodigd bij de onderhandelingen over de komende cao’s primair en voortgezet onderwijs (de oude lopen per 1 mei 2023 af).

Neem als echte en goede werkgever de taak van de zogenoemde ‘sectorraden’ (PO-raad en VO-raad) weer zelf op u. Laat de regering/het ministerie van OC&W weer rechtstreeks zelf onderhandelen over de af te sluiten cao’s, met buitensluiting van de belemmerende belangenbehartigers van de schoolbesturen.

Geef de onderhandelende bonden vooraf inzicht in de financiële ruimte en sta daarbij open voor de meerkosten die de voorstellen van de vakbonden met zich meebrengen voor de oplossing van de problemen in het primair en voortgezet onderwijs. Er is sprake van een noodsituatie, hele generaties jonge mensen, alsmede het hele land, zijn hiervan de dupe.

Denk serieus na over onze hieronder opgesomde inhoudelijke voorstellen om werken in het onderwijs weer aantrekkelijk te maken. De werkdruk moet omlaag en de beloning moet omhoog, zeker in de moeilijke financiële situatie waarin ook leraren zich op dit moment bevinden - we hoeven u uiteraard niets meer te vertellen over de inflatie en de oorlog.

Vanaf 1 mei 2023 geeft een leraar maximaal les aan klassen van 24 leerlingen (in de cao te regelen met teruglopende geleidelijke stappen in drie jaar).

Vanaf 1 mei 2023 geeft een leraar maximaal 20 lessen van 50 minuten per week in het voortgezet onderwijs (in het primair onderwijs in lijn daarmee 1000 minuten per week), met een realistische en broodnodige in de cao vastgelegde opslagfactor per les, die voor iedere werknemer in het onderwijs, op welke school dan ook, hetzelfde is (ook hier geldt weer: in de cao te regelen met teruglopende geleidelijke stappen in drie jaar).

De nieuwe cao's primair en voortgezet onderwijs (een gezamenlijke cao primair/voortgezet onderwijs zou helemaal mooi zijn en heeft onze voorkeur) gaan in per 1 mei en lopen tot en met 31 december 2024 (met doorloop van de zaken die geleidelijk afgebouwd worden in de volgende cao's voor de jaren die volgen).

Op 1 mei 2023 krijgt alle personeel in het primair en voortgezet onderwijs er in een keer 12% loonsverhoging bij, gevolgd door nog eens 4% op 1 januari 2024 en 4% op 1 juli 2024.

Kort samengevat op hoofdlijnen: 20 lessen per week, 20% salarisverhoging, cao voor 20 maanden (en 24 leerlingen).

Voor dit alles zal structureel geld nodig zijn, bovenop de referentieruimte ook, dat voor primair en voortgezet onderwijs samen structureel enkele miljarden per jaar zal behelzen. De regering heeft de afgelopen jaren veel bespaard op de uitgaven voor onderwijs, met rampzalige gevolgen. Neem de juiste beslissing nu wel en maak de begane fouten goed, zodat we positief vooruit kunnen, voor het onderwijs, de kinderen, ouders, leraren en voor Nederland. Leraren in Actie is zeer benieuwd naar uw reactie. Die kunt u sturen naar:

Leraren in Actie
Da Costalaan 38
2281SJ Rijswijk
info@lerareninactie.nl

Hoogachtend en met vriendelijke groet,

Drs. P.J. (Peter) Althuisen
Voorzitter Leraren in Actie